

Nepremičnina naj bo dom, ne jabolko spora

V številnih družinah je hiša ali stanovanje več kot samo streha nad glavo. Je simbol dela in odrekanja, ki so ga starši vložili, da bi družina imela varen dom. Zato se žal prepogosto dogaja, da je vprašanje, komu in kdaj prepisati nepremičnino, eno najtežjih. In ravno zato se začnejo zapleti, ki močno obremenijo odnose med starši in otroki.

Poglejmo primer družine, imenovala jih bom Novakovi. Gospa in gospod Novak sta že upokojena. V mladosti sta zgradila hišo z lastnimi rokami in z mnogo odrekanja, ob pomoči sorodnikov. Hiša je postala središče njihove družine, v njej so odraščali trije otroci. Danes so odrasli. Najstarejši sin se je ločil in se vrnil v zgornje nadstropje. Srednja hči si je s partnerjem uredila svoje stanovanje v prizidku. Najmlajši sin si želi preurediti podstrešje, a brez dovoljenja staršev tega ne more. Otroci vlagajo svoj denar, urejajo prostore, plačujejo prenove, a vse to počnejo na nepremičnini, ki je še vedno last staršev. Ko pride do vprašanja, kdo je za kaj odgovoren, se začnejo nesoglasja. Najstarejši meni, da ima pravico do več, ker je v hiši ostal in pomagal staršem. Srednja hči opozarja, da je v prizidek vložila lastna sredstva. Najmlajši pa se čuti zapostavljenega, ker nima enakih možnosti.

Mama in oče nočeta, da bi se otroci prepirali, izogibata se urejanju lastništva z izgovorom, da imata dovolj skrbi za svoje zdravje in dobro počutje in je za vprašanja glede dedovanja še dovolj časa. V ozadju njunih besed se skriva strah, da bi z razdelitvijo hiše naredila krivico enemu od otrok. Prav tako si želita, da bi ju imeli vsi otroci radi, da bi ju obiskovali in jima ostali hvaležni. Vendar pa zaradi neurejene lastnine nastajajo zamere in razpoke v odnosih.

Lastništvo ni dokaz ljubezni

Ureditev lastništva, prepis in drugi pravni postopki lahko za nekoga pomenijo delež ljubezni in vrednosti, ki jo otrok ima od staršev. Po drugi strani je pri starših strah pred izgubo nadzora lahko zelo močan. Ko starši obdržijo nepremičnino zase, se pogosto počutijo varnejše: »Dokler je hiša moja, imam besedo.« V ozadju je tudi želja po tem, da bi otroci ostali povezani z domom, da bi jih obiskovali, se zanimali zanje in jih spoštovali. A resnica je, da takšno odlašanje prinaša več bolečine kot koristi vsem članom družine. Otroci, ki vlagajo v

hišo, se počutijo negotove. Razlike med sorojenci se poglobljajo, saj vsak verjame, da prispeva več kot drugi. Pogosto se odnosi skrhajo do te mere, da se družinski člani izogibajo drug drugega.

Vesela novica je, da je strah odveč. Lažen občutek starejših, da bodo z darilno pogodbo ali dedovanjem izgubili vse, je zelo elegantno rešljiv. Ključen je iskren pogovor o tem, da si starši želijo otrokom pustiti, da zaživijo po svoje, da si dom oblikujejo po svoje bodisi blizu bodisi daleč od rojstne hiše. Če si odrasli otrok še vedno želi živeti doma, lahko sorojence izplača, s starši pa uredi dosmrtno služnost, ki zagotovi občutek varnosti tako njemu kot staršem in sorojencem. Možnosti je še več, pomembno je le, da se o njih družina odkrito pogovori, še preden prvotni dom dobiva prizidke, nadzidke ali se kakor koli drugače preureja z denarjem otrok. Zakaj je pogovor neizbežen, čeprav se je včasih zelo težko pogovarjati o prihodnosti? Ker so lahko materialne dobrine in čustvene potrebe v določenih družinah zelo zamegljene.

Pomembno je razumeti, da spoštovanje in ljubezen nista vezana na hišo in da ljubezen otrok ne bo večja, če bodo starši nepremičnino zadrževali v svojem lastništvu. Prav nasprotno – neurejena dediščina pogosto povzroči razočaranja in občutek krivice in grenkobe. Starši, ki zaupajo svojim otrokom in jim omogočijo, da živijo na lastnih temeljih, pogosto doživijo več miru. Družine, ki pravočasno uredijo vprašanja lastništva, pa imajo več možnosti, da ostanejo povezane tudi takrat, ko staršev ni več.

Če povzamem – vsi starši si želijo biti ljubljene in spoštovani. A resnična hvaležnost otrok ne izhaja iz zemljiške knjige in papirjev, temveč iz iskrenega odnosa z njimi. Če kot starši želimo, da se naši otroci in vnuki med seboj razumejo, je prav, da jim ne zapustimo nerešenih težav in zemljiških nejasnosti, temveč jasen in pravičen temelj tako v materialnem kot tudi čustvenem svetu.

dr. Sabina Jurič Šenk, psihologinja

Ljubezen, naklonjenost in spoštovanje odraslih otrok izhajajo iz odnosov, ne iz lastnine.